

РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мельник О. І., канд. екон. наук, доцент,
e-mail: melnikoi@mnau.edu.ua

Барищевська І. В., канд. екон. наук, доцент
e-mail: inessa.83@ukr.net

Миколаївський національний аграрний університет

Забезпечуючою складовою розвитку системи інноваційного підприємництва є формування інфраструктури його підтримки, основною метою якої є створення дієвих горизонтальних та вертикальних зв'язків між суб'єктами підсистем інноваційного підприємництва в процесі досягнення останнім цілі. Інститути інфраструктури мають забезпечити кругообіг матеріальних, фінансових та інтелектуальних потоків, створюючи раціональні економічні відносини між господарюючими суб'єктами та гарантуючи системність, безперервність, динамічність, збалансованість економічних, соціальних, екологічних ефектів розвитку інноваційного підприємництва в аграрному секторі економіки. Відтак, на сьогодні актуальним є вивчення питань щодо формування системи із оптимальної кількості інноваційних структур, які забезпечуватимуть створення інфраструктури підтримки інноваційного підприємництва, в т.ч. й в аграрному секторі економіки.

У світовій практиці серед основних суб'єктів інфраструктури підтримки розвитку інноваційного підприємництва найбільш поширеними є бізнес-інкубатори, наукові парки, технопарки та кластерні формування. При цьому особливе місце в реалізації інноваційної політики держави належить також інформаційно-консультаційним (дорадчим) службам аграрного сектору для надання допомоги сільськогосподарським товаровиробникам в освоєнні інновацій та передового досвіду (як вітчизняного, так і світового).

Сучасні моделі розвитку в європейських країнах рекомендують бізнес-інкубатор як один із успішних методів підтримки інновацій та їх перетворення в технологію на практиці. Світовою практикою напрацьовано досвід створення трьох видів бізнес-інкубаторів [1] – неприбуткові, прибуткові та такі, що функціонують при науково-дослідних інститутах (далі – НДІ) та закладах вищої освіти (далі – ЗВО). Неприбуткові бізнес-інкубатори працюють із залученням коштів місцевих органів влади. Останні зацікавлені у створенні робочих місць та економічному розвитку регіону. Інкубатори такого виду отримують з орендарів плату, яка є значно нижчою, ніж у середньому по країні. Цього достатньо, щоб утримувати основний персонал, який працює в інкубаторі. Перспективи створення зазначених бізнес-інкубаторів в аграрному секторі економіки України – це ініціювання створення з боку держави з метою забезпечення послугами інноваційно активних фермерських господарств та створення для обслуговування аграрних підприємств певної спеціалізації для стимулювання розвитку галузей, пріоритетних для держави [2].

Прибуткові бізнес-інкубатори не надають пільг, здійснюючи комерційні послуги. Це переважно приватні бізнес-інкубатори, чисельність яких зростає. Вони пропонують орендарям широке коло різноманітних послуг, за користування якими отримують плату. В Україні такий вид бізнес-інкубаторів може бути спрямований на обслуговування аграрних підприємств, які мають досвід прибуткового здійснення інноваційної діяльності, здебільшого орієнтованих на зовнішній ринок.

Інкубатори, які функціонують при НДІ та ЗВО, виступають як сполучна ланка в розробці нововведень між науковими установами і приватним бізнесом, надають ефективну підтримку підприємствам, які мають намір опанувати високотехнологічну продукцію: необхідні консультації науковців, дослідну та лабораторну базу, обчислювальну техніку, можливість користування бібліотекою. Вважаємо, що з метою підтримки розвитку інноваційного підприємництва в аграрному секторі економіки, перспективним є організація бізнес-інкубаторів на базі аграрних ЗВО, які можуть забезпечити попит на послуги, породжений усіма категоріями споживачів. Створення при регіональних аграрних ЗВО є можливим за ініціювання об'єднань аграрних підприємств для збільшення рівня інтеграції «освіта-наука-виробництво», виконання НДДКР за конкретними замовленнями товаровиробників, трансферу новацій тощо. Однак створення таких бізнес-інкубаторів відособлено від інших інноваційних структур є недоцільним, оскільки не знаходиться організаційного, інтелектуального, фінансового підкріплення і, як наслідок, не забезпечуватиме отримання ефекту. Тому, виходячи із принципу комплексності в побудові інфраструктури підтримки інноваційного підприємництва, вважаємо доцільним створення аграрних інноваційних територіальних кластерів, якими забезпечуватиметься дієва взаємодія всіх учасників регіональної інфраструктури.

Отже, на сьогодні з метою розвитку дієвої інфраструктури підтримки інноваційного підприємництва, необхідно враховувати позитивний досвід світової практики та вітчизняні умови ведення бізнесу, територіально-галузеві особливості, що дозволить поєднати кращі світові моделі з вітчизняними реаліями інноваційного розвитку. При цьому важливим є розвиток інститутів такої інфраструктури саме на базі закладів вищої освіти, а також поширення досвіду викладання у них освітньої компоненти «Інноваційне підприємництво та управління стартап проєктами», спрямованої на формування інноваційного мислення і розвиток стартап екосистеми. На сьогодні для України необхідним є створення оптимальної мережі суб'єктів інфраструктури підтримки інноваційного підприємництва в аграрному секторі економіки, об'єднаних інноваційними територіальними кластерами.

Список використаних джерел:

1. Немченко А. Б., Немченко Т. Б. Бізнес-інкубатори в сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури. Наукові праці КНТУ. Економічні науки. 2012. Вип. 17. С. 36-42.
2. Сіренко Н. М., Мельник О. І. Розвиток інноваційного підприємництва в аграрному секторі економіки України : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2016. 243 с.